

VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS DĖL VARTOTOJAMS IR PASLAUGŲ GAVĖJAMS, IŠSKYRUS VARTOTOJUS, TEIKIAMOS PRIEIGOS PRIE VIEŠOJO RYŠIŲ TINKLO FIKSUOTOJE VIETOJE RINKŲ TYRIMO REZULTATŲ PASTABŲ VERTINIMAS

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
1	UAB „CSC Telecom“	<p>„Telia Lietuva“, AB, (toliau – Telia) užimama Vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos prieigos prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkų (toliau – Rinkos) dalis pagal abonentų skaičių yra 92,1 proc. (vartotojai) ir 84,0 proc. (paslaugų gavėjai). Telia užimamos Rinkų dalys tiek pagal pajamas, tiek pagal pokalbių trukmę, tiek pagal abonentų skaičių rodo, kad Rinkose iš esmės nėra konkurentų, nes jų užimama padėtis absoliučiai nežymi ir nereikšminga.</p> <p>Kadangi rinkos struktūra nuo pat jos liberalizavimo Lietuvos Respublikoje (2003 m.) iš esmės nesikeičia traukiantis pačioms Rinkoms, todėl Telia kaip dominuojantis ūkio subjektas kontroliuoja savo padėtį Rinkose, o esami įpareigojimai ne tik privalo būti palikti, bet ir dar papildyti, nes Rinkoje, kurioje dominuojantis ūkio subjektas pagal įvairius kriterijus užima itin didelę rinkos dalį, nėra ir negali būti savarankiškai egzistuojančios efektyvios konkurencijos.</p>	Neatsižvelgta	<p>Tarnyba Vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos prieigos prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkų tyrimų ataskaitoje (toliau – Ataskaita) nustatė, kad Rinkos yra besitraukiančios : mažėja tiek Telia, tiek kitų paslaugų teikėjų paslaugų gavėjų skaičius Rinkose. Nuo 2015 metų pradžios iki 2018 m. III ketvirčio pabaigos (toliau – Tiriamasis laikotarpis Telia rinkos dalis, teikiant Prieigos vartotojams paslaugas, sumažėjo 4,3 procentinio punkto, alternatyvių operatorių dalis – atitinkamai išaugo. Atitinkamai tiriamuoju laikotarpiu Telia rinkos dalis, teikiant Prieigos paslaugų gavėjams paslaugas, sumažėjo 5,6 procentinio punkto.</p> <p>Gerejančią konkurencinę aplinką patvirtina ir informacija apie į kitų teikėjų viešojo fiksuotojo ryšio tinklus (toliau – Tinklas arba Tinklai) perkeltus telefono ryšio numerius. 2015 – 2018 m. laikotarpiu telefono ryšio numerio perkėlimo paslauga pasinaudota 37,6 tūkst. kartų. Šiuo laikotarpiu didžioji dalis (21,2 tūkst. arba 56,4 proc.) fiksuotojo telefono ryšio paslaugų numerių perkelta iš Telia Tinklo į kitų paslaugų teikėjų Tinklus. Iš Ataskaitos, kuri parengta pagal iš viešojo fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjų gautą ir kitą Tarnybos turimą informaciją, matyti, kad paslaugų gavėjai linkę naudotis ne tik viešojo fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis, bet papildomai ir kitomis elektroninių ryšių paslaugomis (interneto prieigos, televizijos). Vystantis technologijoms ir vis plačiau naudojant IP protokolą, ta pačia linija galima teikti ne tik viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, bet ir daugiau paslaugų (interneto prieigos, televizijos), ką teikia ne tik Telia, bet ir dauguma viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjų. Tik 8 Prieigos vartotojams paslaugų teikėjai ir 4 Prieigos paslaugų gavėjams teikėjai teikia tik viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas. Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų, teikiamų, naudojantis PSTN, ISDN linija, paslaugų gavėjų skaičius gana sparčiai mažėja</p>

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
				<p>(Tiriamuoju laikotarpiu) šis skaičius sumažėjo 32,9 proc. arba 116,5 tūkst. vnt.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Prieigos vartotojams ir (arba) Prieigos paslaugų gavėjams paslaugų gavėjai perka ne tik viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, bet kartu ir interneto prieigos paslaugas, vadinasi, interneto prieigos paslaugų teikėjai, kurie turi išvystę elektroninių ryšių tinklus, naudojamus interneto prieigos paslaugų teikimui, tais pačiais tinklais, gali pradėti teikti ir viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, taip sudarydami konkurenciją esamiems viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjams. Šis konkurencinis spaudimas riboja viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjų galimybes vienašališkai nustatyti kainas sau palankia linkme.</p> <p>Tarnyba, siekdama įvertinti realias viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų paklausos mažėjimo priežastis, 2016 m. spalio mėnesį užsakė atlikti viešosios nuomonės apklausą dėl šių paslaugų pakeičiamumo viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis ir kitomis galutinių paslaugų gavėjų naudojamomis taikomosiomis programomis („Skype“, „Viber“, „Facebook“ ir kt.) (toliau – OTT paslaugos) (toliau – Apklausa).</p> <p>Šios Apklauso rezultatai patvirtino neigiamas viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų skaičiaus kitimo tendencijas, t. y. Apklauso rezultatai atskleidė, kad tik 0,1 proc. fizinių asmenų (t. y. vartotojų) kaip komunikavimo priemonę naudoja tik viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, o viešosiomis fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis (arba tik jomis, arba kartu su viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis, arba kartu naudojantis OTT paslaugomis) naudojosi 23,1 proc. apklaustųjų. Mažėjančią viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų paklausą ir neigiamas šių paslaugų kitimo tendencijas patvirtina ir Rinkų tyrimo metu apklausti asmenys: nė vienas respondentas neatsakė, kad planuoja plėtoti tinklą, skirtą tik viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms tiekti. Potencialus viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų keitimas viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis siejamas ne tik su pastarųjų paslaugų didesniu funkcionalumu (papildomos paslaugos ir pan.) ir judrumo galimybe, bet ir patraukliomis siūlomomis kainomis. Apskaičiuotos vidutinės kainos</p>

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos															
				<p>(vidutinės pajamos (ct) už 1 skambučio minutę) už inicijuoto skambučio minutę viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose yra mažesnės nei viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose:</p> <table border="1" data-bbox="1328 400 2056 555"> <thead> <tr> <th></th> <th>2015 m.</th> <th>2016 m.</th> <th>2017 m.</th> <th>2018 m. I-III ketv.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Judriojo ryšio</td> <td>1,37</td> <td>1,28</td> <td>1,32</td> <td>1,29</td> </tr> <tr> <td>Fiksuotojo ryšio</td> <td>1,78</td> <td>1,84</td> <td>1,87</td> <td>1,94</td> </tr> </tbody> </table> <p>Respondentų pateikti atsakymai į Rinkų tyrimo anketos (toliau – Anketa) klausimus ir kita aukščiau pateikta informacija apie paslaugų funkcionalumą leidžia manyti, kad viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos gali būti pakeičiamos viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis, t. y. abi šios paslaugos gali būti naudojamos viešosioms telefono ryšio paslaugoms, taip pat kitoms elektroninių ryšių paslaugoms, tokioms kaip faksimilių ir pan., gauti, tačiau viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos vartotojams ir (arba) paslaugų gavėjams negali pakeisti viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų vartotojams ir (arba) paslaugų gavėjams, kadangi viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos užtikrina mobilumo galimybę ir vartotojai/paslaugų gavėjai renkasi jiems patogesnę ir funkcionalesnę ryšį.</p> <p>Lietuvoje Tiriamuoju laikotarpiu viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų vartotojų skaičius sumažėjo 26,9 proc. arba 106,0 tūkst. vartotojų ir 2018 m. III ketv. pabaigoje buvo 287,7 tūkst. vartotojų. Tuo tarpu viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų vartotojų (aktyvių SIM (angl. <i>Subscriber Identity Module</i>, įskaitant aktyvių išankstinio mokėjimo, angl. <i>Prie-paid</i>, SIM kortelių) SIM kortelių, skaičius nuo 2015 m. pabaigos iki 2018 m. III ketv. pabaigos išaugo 1,9 proc. arba 66,4 tūkst. vartotojų ir 2018 m. III ketv. pabaigoje siekė 3 501,4 tūkst. vartotojų.</p> <p>Remiantis Europos Komisijos 2018 m. liepos mėn. paskelbtais „Eurobarometro“ tyrimo duomenimis, skambučiai viešajame judriojo ryšio tinkle išlieka populiariausia bendravimo priemone</p>		2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m. I-III ketv.	Judriojo ryšio	1,37	1,28	1,32	1,29	Fiksuotojo ryšio	1,78	1,84	1,87	1,94
	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m. I-III ketv.															
Judriojo ryšio	1,37	1,28	1,32	1,29															
Fiksuotojo ryšio	1,78	1,84	1,87	1,94															

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
				<p>Europos Sąjungos šalyse (93 proc. apklaustų asmenų paminėjo naudojančius šį bendravimo būdą). Skambučius viešajame fiksuotojo ryšio tinkle kaip bendravimo priemonę paminėjo 63 proc. 61 proc. respondentų nurodė, kad kaip bendravimo priemonę naudoja pokalbių paslaugas, naudojantis OTT paslaugomis. Lietuvos Respublikoje, pagal minėtą 2018 m. „Eurobarometro“ apžvalgą, į klausimą „kaip dažnai naudojate viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis vartotojams“, 85 proc. apklaustųjų atsakė, kad „kiekvieną dieną“, o atitinkamai Prieigos vartotojams, t. y. viešosiomis fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis kiekvieną dieną naudojami tik 9 proc. šios paslaugos gavėjų.</p> <p>Remiantis šio „Eurobarometro“ tyrimo duomenimis, 2017 m. balandžio mėn. 67,0 proc. Lietuvos namų ūkių naudojami tik viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis vartotojams, 23 proc. namų ūkių naudojami abejomis (fiksuotojo ir judriojo telefono ryšio) paslaugomis, ir tik 4 proc. namų ūkių naudojami tik viešosiomis fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis.</p> <p>Iš šio tyrimo matyti, kad viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos vis labiau keičiamos viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis, nes jos pasižymi didesniu funkcionalumu. Naudojantis judriojo telefono ryšio aparatu galima ne tik skambinti, bet ir rašyti trumpąsias žinutes (SMS) (angl. <i>Short Message Service</i>), siųsti iliustruotas žinutes (MMS) (angl. <i>Multimedia Messaging Service</i>), naudotis interneto prieigos paslaugomis, t. y. šioms paslaugoms gauti nebūtina turėti kelis galinius įrenginius.</p> <p>Atitinkamai Paslaugų gavėjams: Lietuvoje Tiriamuoju laikotarpiu viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius sumažėjo 10,4 proc. arba 17,1 tūkst. ir 2018 m. III ketv. pabaigoje buvo 146,9 tūkst. paslaugų gavėjų. Tuo tarpu viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjų (aktyvių SIM kortelių), skaičius nuo 2015 m. pabaigos iki 2018 m. III ketv. pabaigos išaugo 22,0 proc. arba 193,8 tūkst. paslaugų gavėjų ir 2018 m. III ketv. pabaigoje siekė 1076,8 tūkst.</p> <p>Įvertinus respondentų atsakymus į Anketos klausimus, galima konstatuoti, kad viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų vartotojams paslaugų, o tuo pačiu ir Prieigos vartotojams paslaugų, teikėjai patiria konkurencinį spaudimą iš viešųjų judriojo telefono</p>

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
				<p>ryšio paslaugų vartotojams teikėjų. Šis konkurencinis spaudimas iš viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų vartotojams teikėjų riboja viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjų galimybes vienašališkai nustatyti kainas sau palankia linkme, todėl Prieigos vartotojams rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti įpareigojimus, nurodytus Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – Įstatymas) 17 straipsnyje.</p> <p>Kaip jau buvo minėta, remiantis „Eurobarometro“ tyrimo duomenimis bei 2016 m. spalio mėnesį užsakytos Apklausos duomenimis, mažėjant viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų naudojimuisi, auga naudojimas OTT paslaugomis. Šiais laikais daugelis vartotojų naudojami išmaniaisiais mobiliaisiais telefonais bei naudoja mobilųjį internetą, todėl naudoti OTT paslaugas darosi vis lengviau.</p> <p>Lietuvoje 2018 m. III ketv. pabaigoje plačiajuosčio interneto prieigos, naudojant fiksuotojo ir judriojo ryšio technologijas, paslaugų vartotojų (fizinių asmenų) skaičius siekė 3 167,1 tūkst. Plačiajuosčio interneto prieigos, naudojant judriojo ryšio LTE technologiją, paslaugų gavėjų skaičius Tiriomojo laikotarpio pabaigoje siekė 1 850,1 tūkst., skvarba LTE paslaugų gavėjų 100 gyventojų siekė 66,1 proc.</p> <p>Atitinkamai Paslaugų gavėjams: Lietuvoje 2018 m. III ketv. pabaigoje plačiajuosčio interneto prieigos, naudojant fiksuotojo ir judriojo ryšio technologijas, paslaugų gavėjų (juridinių asmenų) skaičius siekė 649,9 tūkst. Plačiajuosčio interneto prieigos, naudojant judriojo ryšio LTE technologiją, paslaugų gavėjų skaičius Tiriomojo laikotarpio pabaigoje siekė 261,9 tūkst., skvarba LTE paslaugų gavėjų 100 judriojo ryšio paslaugų gavėjų siekė 60,4 proc.</p> <p>Aukšti interneto prieigos paslaugų naudojimosi rodikliai rodo augančias galimybes naudotis OTT paslaugomis.</p> <p>Apibendrinant tai, kas išdėstyta, galima konstatuoti, kad galutiniai paslaugų gavėjai pastaruoju metu vis dažniau naudoja OTT paslaugas, skirtas skambinti ir rašyti trumpąsias žinutes. Aktyvus šių paslaugų naudojimas daro konkurencinį spaudimą kartu su Prieigos vartotojams ir (arba) Paslaugų gavėjams paslaugomis teikiamų viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų naudojimui bei riboja</p>

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
				viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjų galimybes vienašališkai nustatyti kainas sau palankia linkme, o tai rodo, kad Prieigos vartotojams ir (arba) Paslaugų gavėjams rinka pasižymi tokiais charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti įpareigojimus, nurodytus Įstatymo 17 straipsnyje.
2.	UAB „CSC Telecom“	Telia vertikali integracija, t. y. didmenoje ir mažmenoje dominuojančio ūkio subjekto Telia neišskaidymas į atskiras įmones. Pastebėtina ir tai, jog Telia Lietuva, AB ne tik vertikalčiai integruotas fiksuoto telefono ryšio paslaugų atžvilgiu, bet ir vykdo kitą elektroninių ryšių veiklą (teikia skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugas (DVB-T), IP TV paslaugas (iš esmės DVB-C), didmenines ir mažmenines interneto prieigos paslaugas). Tokiu būdu Telia vienoje bendrovėje vis daugiau apjungia daugybę veiklos sričių, dėl ko AFTRO tampa vis sunkiau konkuruoti su Telia.	neatsižvelgta	Pastaba nesusijusi su šių Rinkų tyrimu. Atkreiptinas dėmesys, kad Telia neteikia DBV-T paslaugų jau nuo 2018 m. rugpjūčio 1 d. Vystantis technologijoms ir vis plačiau naudojant IP protokolą, ta pačia linija galima teikti ne tik viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, bet ir daugiau paslaugų (interneto prieigos, televizijos), ką teikia ne tik Telia, o dauguma viešojo fiksuotojo ryšio teikėjų. Tik 8 Prieigos vartotojams paslaugų teikėjai ir 4 Prieigos paslaugų gavėjams teikėjai teikia tik viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas.
3.	UAB „CSC Telecom“	Telia infrastruktūros suteikimo paslaugų per aukštą kainą (pvz., dideli ir netgi su tendencija didėti ryšio kanalų nuomos mokesčiai) bei šių paslaugų nepatrauklumas dėl Telia vertikalios integracijos. Pažymime, kad tuo atveju, jei AFTRO kreipiasi į Telia su paklausimu dėl infrastruktūros (ypač, kai iš esmės būtina nurodyti AFTRO potencialaus kliento konkretų adresą, pavyzdžiui, optikos nuomos, atsietos prieigos, skirtųjų linijų ir pan. atvejais), Telia iš karto gali identifikuoti savo klientą, kurį AFTRO nori perimti, ir imtis išankstinių nesąžiningų priemonių sustabdyti kliento migraciją arba tiesiog nesuteikti pageidaujamos infrastruktūros. Jei Telia atsisakytų suteikti infrastruktūrą, bet kokie ginčai šiuo klausimu nebūtų efektyvūs, nes abonentui paslaugos reikalingos čia ir dabar (jis nelikęs laukti ginčo pabaigos).	neatsižvelgta	Pastaba nesusijusi su šių Rinkų tyrimu. Asmuo, norėdamas teikti Prieigos vartotojams ir (arba) Prieigos paslaugų gavėjams paslaugas turi kelis pasirinkimus: 1. statyti savo Tinklą, nesinaudojant kitų operatorių teikiamomis didmeninėmis prieigos prie fizinės elektroninių ryšių infrastruktūros paslaugomis; 2. statyti savo Tinklą, naudodamasis kitų operatorių teikiama prieiga prie ryšių kabelių kanalų sistemos (toliau – RKKS); 3. pirkti didmeninę centrinę prieigą. Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinka ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams yra Tarnybos reguliuojamos ir Telia yra nustatyti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai.

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
4.	UAB „CSC Telecom“	<p>Telia taikomas draudimas, įtvirtintas Telia paslaugų teikimo taisyklėse, perparduoti mažmenines paslaugas. Šis draudimas, mūsų nuomone, nukreiptas išimtinai AFTRO atžvilgiu. AFTRO žinomi konkretūs atvejai, kuomet Telia kitiems subjektams (verslo centrų administratoriams) leidžia perpardavinėti savo paslaugas, o AFTRO - ne. Tačiau Tarnyba nagrinėdama atitinkamus atvejus neįžvelgė diskriminacijos, taip pat nevertino, ar Telia taiko perpardavinėtojams tokias pat kainas, kurios skelbiamos viešai ir siūlomos visiems abonentams. Pažymime, kad galimybė AFTRO perparduoti Telia mažmenines paslaugas yra labai svarbi, kadangi iš esmės tik perpardavinėjant paslaugas tampa aktuali Telia išankstinio pasirinkimo paslauga (CPS) – CPS paslauga jungiama ant AFTRO vardu iš Telia užsakytos mažmeninės ryšių linijos ir visą šį paslaugų paketą AFTRO perparduoda savo vardu (tokiu atveju abonentas turi tik vieną galiojančią sutartį – sutartį su AFTRO, o ne vieną sutartį su Telia ir antrą su AFTRO). Be to, tais atvejais, kai AFTRO neturi pasiekiamumo savo tinklu, perparduodama mažmeninė Telia paslauga gali būti ženkliai paprastesnė, patrauklesnė ir netgi pigesnė negu tuo pačiu adresu perkama Telia didmeninė paslauga</p>	neatsižvelgta	<p>Pastaba nesusijusi su šiuo Rinkų tyrimu.</p> <p>Skirtingi teikiamų paslaugų lygiai: teikiamos mažmeninės paslaugos vartotojams/paslaugų gavėjams yra skirtos naudotis paslaugomis savo reikmėms ir didmeninės paslaugos, skirtos paslaugų teikėjams. Taigi, operatoriai ar paslaugų teikėjai, norėdami teikti paslaugas, turi tartis tarpusavyje didmeniniame lygyje.</p> <p>T. y., tuo atveju, kai kiti elektroninių ryšių paslaugų teikėjai siekia naudojantis Telia paslaugomis, teikti paslaugas trečiosioms šalims, jie vadovaudamiesi Įstatymo 22 straipsnio nuostatomis, turi teisę sudaryti didmeninių paslaugų sutartį su Telia dėl jo valdomo elektroninių ryšių tinklo naudojimo.</p> <p>Tarnybos tikslas pagal Įstatymo 22 straipsnio nuostatą yra skatinti efektyvias investicijas ir naujovių diegimą ir didžiausią įmanomą naudą galutiniams paslaugų gavėjams, kad paslaugų teikėjai patys vystytų rinklus, o ne perpardavinėtų mažmenines paslaugas.</p> <p>UAB „CSC Telecom“ minimi verslo centrai nėra elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, o jie tik, kartu su nuomos paslaugomis, už papildomą mokestį suteikia ir skambinimo galimybes.</p>
5.	UAB „CSC Telecom“	<p>Per žemos Telia mažmeninės kainos. Esamame reguliavime pasigendame Tarnybos įpareigojimų, užtikrinančių tokių Telia mažmeninių paslaugų kainos lygį, kuris nebūtų mažesnis nei AFTRO išlaidų suma įsigyjant iš Telia didmenines paslaugas, bei tokių įpareigojimų, kurie neleistų Telia taikyti jokių paslaugų ar prekių subsidijavimo formų (įranga už simbolinį mokestį,</p>	neatsižvelgta	<p>Pastaba nesusijusi su šiuo Rinkų tyrimu.</p> <p>Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinka ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams yra Tarnybos reguliuojamos.</p> <p>Kaip nurodyta Ataskaitoje: Tarnybos vertinimu, norint didmeninės centrinės prieigos pagrindu suteikti Prieigos vartotojams paslaugą ir su ja susijusią viešąją fiksuotojo telefono ryšio paslaugą, naudojant VoIP technologiją, pakanka mažiausią duomenų perdavimo spartą</p>

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
		<p>nemokami pokalbiai už plano ar abonentinį mokestį ir pan.).</p> <p>Esame ne kartą Tarnybai išreiškę poziciją, kad siekis mažinti Telia didmeninių paslaugų kainas iš principo neduoda pageidaujamo rezultato rinkos struktūrai, nes AFTRO ir toliau jaučia spaudimą per Telia taikomas mažmenines paslaugų kainas. Telia skambučių užbaigimo paslaugų kainų mažinimas ne tik automatiškai sumažina AFTRO operatorių pajamas iš skambučių užbaigimo, bet ir pajamas iš mažmeninių paslaugų. Tokiu būdu rinkoje konkurencijos padėtis iš esmės negerėja.</p>		<p>užtikrinančių Telia teikiamų didmeninės centrinės prieigos, t. y. metalinėmis vytos poros linijomis teikiamų ADSL ir (arba) šviesolaidinėmis linijomis, UTP, STP linijomis iki 100 Mb/s spartą užtikrinančių paslaugų. Šios prieigos kaina Tiriamojo laikotarpio pabaigoje siekė atitinkamai 5,5 ir 5,0 Eur/mėn. (be PVM).</p> <p>Telia Tiriamuoju laikotarpiu taikytos mažmeninių viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų kainos (žr. Ataskaitos 4 lentelę) fiziniams asmenims svyravo nuo 6,92 Eur (su PVM) iki 10,68 Eur (su PVM). Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu mažmeninių viešųjų telefono ryšio (tiek fiksuotojo, tiek judriojo) paslaugų rinkose dominuoja neribotų pokalbių planai, tikslinga didmeninės centrinės prieigos kainas lyginti su Telia taikomo plano „Paros“ mėnesiniu užmokesčiu. Tokiu atveju visos didmeninės centrinės prieigos kainos yra mažesnės už mažmeninių paslaugų fiziniams asmenims taikomus mėnesinius užmokesčius.</p> <p>Atitinkamai Paslaugų gavėjams: Tarnybos vertinimu, norint didmeninės centrinės prieigos pagrindu suteikti Prieigos paslaugų gavėjams paslaugą ir su ja susijusią viešąją fiksuotojo telefono ryšio paslaugą, naudojant VoIP technologiją, pakanka mažiausią duomenų perdavimo spartą užtikrinančių Telia teikiamų didmeninės centrinės prieigos, t. y. metalinėmis vytos poros linijomis teikiamų ADSL ir (arba) šviesolaidinėmis linijomis, UTP, STP linijomis iki 60 Mb/s spartą užtikrinančių paslaugų. Šios prieigos kaina Tiriamojo laikotarpio pabaigoje siekė atitinkamai 15 Eur/mėn. (be PVM).</p> <p>Telia Tiriamuoju laikotarpiu taikytos mažmeninių viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų kainos (žr. Ataskaitos 9 lentelę) juridiniams asmenims svyravo nuo 8,40 Eur (su PVM) iki 28,67 Eur (su PVM). Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu mažmeninių viešųjų telefono ryšio (tiek fiksuotojo, tiek judriojo) paslaugų rinkose dominuoja neribotų pokalbių planai, tikslinga didmeninės centrinės prieigos kainas lyginti su Telia taikomo plano „Neribotas verslui“ mėnesiniu užmokesčiu. Tokiu atveju visos didmeninės centrinės prieigos kainos yra mažesnės už mažmeninių paslaugų juridiniams asmenims taikomus mėnesinius užmokesčius.</p>

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
				<p>Šis, aukščiau pateiktas, Telia taikomų didmeninės centrinės prieigos ir mažmeninių viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų kainų palyginimas rodo, kad asmeniui, norinčiam įeiti į Prieigos vartotojams ir (arba) Prieigos paslaugų gavėjams rinką, yra ekonomiškai naudinga tai daryti, perkant Telia teikiamas didmeninės centrinės prieigos paslaugas.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad paslaugų teikėjas, siekiantis įeiti į Prieigos vartotojams ir (arba) Prieigos paslaugų gavėjams rinką, pirkdamas didmeninę centrinę prieigą, turi galimybę šios prieigos pagrindu suteikti ne tik su Prieigos vartotojams ir (arba) Prieigos paslaugų gavėjams paslaugomis susijusias mažmenines viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, bet ir kitas mažmenines paslaugas, tokias kaip interneto prieigos ir (arba) mokamos televizijos paslaugas.</p>
6.	UAB „CSC Telecom“	<p>Judriojo telefono ryšio operatorių taikomos skambučių užbaigimo bei mažmeninių paslaugų kainų santykis. Ne kartą ir ne vienas AFTR kreipėsi į Tarnybą dėl to, kad judriojo telefono ryšio operatorių taikomos mažmeninės paslaugų kainos, mūsų supratimu, akivaizdžiai mažesnės už didmenines paslaugų kainas, o kartais net už skambučių užbaigimo judriojo telefono ryšio tinkle paslaugų kainas. Tačiau jokių realių sprendimų iš Tarnybos pusės nebuvo priimta. Pažymime, kad jei Tarnyba laiko, jog judriojo ryšio rinka daro įtaką fiksuoto ryšio rinkai, ir ši aplinkybė neva sukuria efektyvią konkurenciją fiksuoto ryšio rinkoje, tokiu atveju Tarnyba privalo nedelsiant spręsti didmeninių ir mažmeninių kainų santykio problemą judriojo telefono ryšio rinkoje.</p>	neatsižvelgta	<p>Pastaba nesusijusi su šių Rinkų tyrimu.</p> <p>Tarnybos siūlomas kainų kontrolės įpareigojimas sudaro galimybę spręsti operatoriaus keliamą problemą. Tarnyba siūlo sumažinti balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugų kainas, taip pat nustatyti mechanizmą, kuris leis peržiūrėti paslaugų kainas ir ateityje.</p> <p>Kita vertus, dėl aktyvios konkurencijos mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų rinkoje mažėja judriojo telefono ryšio paslaugų kainos, kinta mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų rinkos dalys, vertinant pagal uždirbamas pajamas ir abonentų skaičių. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu judriojo ryšio operatoriai taiko „flat rate“ atsiskaitymo už paslaugas planus, galutinio paslaugų gavėjo faktiškai sumokėta kaina priklauso nuo faktinės pokalbių trukmės, kuri nebūtinai yra lygi „flat rate“ atsiskaitymo plane nurodytai pokalbių trukmei.</p> <p>Pažymėtina, kad aktyvi konkurencija mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų rinkoje daro tiesioginį konkurencinį spaudimą mažmeninių viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinkoje, todėl negalima teigti, kad Telia, užimdama didelę dalį viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinkoje, daro vienpusę lemiamą įtaką šioje rinkoje ribojant konkurenciją. Be to, viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinka yra besitraukianti rinka, į kurią nauji elektroninių paslaugų teikėjai nėra suinteresuoti įeiti, o</p>

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
				<p>tie, kurie jau veikia šioje rinkoje, dažniausiai savo klientams siūlo paslaugų paketus, kad galėtų efektyviai konkuruoti. Tolia yra didžiausią RKKK tinklą valdantis operatorius, o prieigos prie valdomos RKKK sąlygos, įskaitant kainas, yra reguliuojamos Tarnybos. Didmeninė centrinė prieiga – tai didmeninė duomenų perdavimo paslauga, kuri taip pat reguliuojama Tarnybos, ir naudojantis šia paslauga, galima teikti ne tik viešojo fiksuitojo telefono ryšio, bet ir kitas paslaugas (interneto prieigos, televizijos). Kaip nurodyta Ataskaitoje, fiksuitojo telefono ryšio, naudojant PSTN ir ISDN technologijas, skaičius mažėjo, o, naudojant VoIP technologiją, skaičius išaugo. Šie Fiksuitojo ryšio rinkos pokyčiai atskleidžia tiek Telia, tiek alternatyvių operatorių perėjimą prie naujų technologijų ir platesnio paslaugų teikimo spektro.</p> <p>Šiuo metu RRT tinklalapyje paskelbta viešoji konsultacija dėl Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimo.</p>